

V – CH – D Vím – Chci vědět – Dozvěděl jsem se (Ogle, D.M., 1986)

I Smysl metody V – CH – D

- Pomáhá žákům učit se v každém předmětu. Učí žáka postup učení, který je účinný v nejrůznějších situacích.
- Přenáší celý proces učení zcela na žáka. Žák si samostatně buduje porozumění studované látce.
- Pomáhá žákovi vybavit si (aktivizovat) to, co ví před probíráním tématu, a propojit to s nově nabytými poznatky.
- Přispívá ke schopnosti učit se po celý život (kompetence k učení).

II Cíle učení

- Žák si vybaví a utřídí dosavadní znalosti týkající se probírané látky. (individualizace)
- Žák rozpozná a písemně formuluje své vlastní otázky k probírané látce. (individualizace)
- Žák samostatně hledá na otázky odpovědi. (individualizace)
- Žák propojuje to, co věděl, s novými poznatky. (individualizace)
- Žák zapisuje svoje myšlenky. (individualizace)
- V reflexi postupu se žák učí, jak může probíhat efektivní učení. (individualizace)

Cíl učení slovy žáka

- Naučíme se něco nového o tématu XY.
- Budeme se řídit tabulkou V – CH – D: napíšeme, co už víme; napíšeme své otázky; napíšeme, co jsme se dozvěděli.
- Zhodnotíme, jak se nám učilo, co pomáhalo a co změníme, aby se učení dařilo ještě lépe.

II Zdroje důkazů o učení - možnosti

- žákova tabulka V – CH – D
- učitelovy záznamy z pozorování žáka (popis toho, co jsem **viděla**, že žák dělá, když pracoval na tabulce)
- učitelovy záznamy citací žáka (doslovný záznam toho, co jsem **slyšela**, že žák říká, když pracuje nad tabulkou ve dvojici nebo ve skupině)
- učitelovy záznamy citací žáka při reflexi hodiny
- žákovo sebehodnocení

III Kritéria úspěchu slovy žáka (hodnocení jako učení)

- ☐ Zapisoval jsem soustředěně vše, co mě k tématu napadlo, do sloupečku „V“.
- ☐ Zapsal jsem si otázky k tématu do sloupečku „Ch“. Mé otázky mají formu otázek.
- ☐ Zapsal jsem si odpovědi na své otázky do sloupečku „D“.
- ☐ Zapsal jsem si další nové poznatky do sloupečku „D“.
- ☐ Diskutoval jsem se spolužáky o tématu a dopisoval jsem si do své tabulky to, mi připadalo důležité.

Podle potřeby je možné kritéria upravovat (doplňovat, vyřazovat) tak, aby vedla žáky v tom, v čem je právě potřeba. A na co se právě při výuce soustřeďujete.

IV Popis metody (včetně instrukcí pro žáky)

1. Na celý list papíru si nakresli tabulku se třemi sloupci. (Pokud ji nedostanete vytištěnou od učitele.)
2. Sloupce si nadepiš V nebo Víím, Ch nebo Chci vědět, D nebo Dozvěděl/a jsem se.
3. Zamysli se nad dnešní vstupní otázkou: „Co víte nebo si myslíte, že víte, o XY?“
4. Své nápady zapisuj do sloupce Víím.
5. Pokud tě už teď napadnou nějaké otázky, zapiš je do sloupce „Chci vědět“.
6. Udělejte dvojice. V nich si navzájem přečtete, co jste si zapsali, a dopište si do své tabulky. Doplňte si i otázky. Zatím nepiš nic do sloupce „Dozvěděl/a jsem se“. Pokud se nyní od spolužáka dozvíš něco, co si chceš zapsat, zapiš to do sloupce „Víím“.
7. Po práci ve dvojicích následuje práce ve skupinách anebo v celé třídě. Přispívej co nejaktivněji tím, že budeš říkat, co máš ve své tabulce.
8. Opět si připiš to, co důležitého jsi slyšel od spolužáků, do sloupce V nebo Ch.
9. Následuje práce s textem (výklad vyučujícího, vyprávění pamětníka, shlédnutí filmu, provedení experimentu ...). Po ní následuje diskuse.
10. Po této práci se vrať samostatně k tabulce.
11. Zjisti, zda dokážeš odpovědět na otázky ve sloupci „Chci vědět“. Odpovědi zapiš do sloupce „Dozvěděl/a jsem se“.
12. Zapiš do sloupce Dozvěděl jsem se další nové informace.

V Jak naučíme žáky pracovat s metodou V – CH – D

- **Vysvětlíme**, co budeme dělat.
- Ukážeme **příklad** dobré tabulky (nejlépe od jiného žáka) a popíšeme, proč je dobrá vzhledem ke kritériím úspěchu.
- **Modelujeme** postupně v průběhu hodiny ty dovednosti, které žákům činí potíže.
- Které dovednosti to mohou v průběhu hodiny být:
 - (1) Učitelka ukazuje, jak přemýšlí o vstupní otázce a jak si zapisuje do kolonky Víím.
 - (2) Učitelka ukazuje, jak si pokládá otázky do kolonky Chci vědět.
 - (3) Učitelka ukazuje, jak po přečtení textu (výkladu, vyprávění, filmu, experimentu ...) pracuje s novými poznatky tak, aby odpověděla na otázky ze sloupce Chci vědět. Ukazuje, jak si odpovědi zapisuje do sloupce Dozvěděl/a jsem se.
 - (4) Učitelka ukazuje, jak si dopisuje do sloupce Dozvěděl/a jsem se ještě další pro ni významné informace.
- Necháme žáky po každém modelování **samostatně pracovat**. Obcházíme a průběžně poskytujeme ZV.
- Na konci celé práce vybereme tabulky a podle času (nebo příště) ukážeme žákům dobrou práci spolužáků a popíšeme, proč je dobrá (popisná zpětná vazba – formativní hodnocení – hodnocení pro učení)
- Podle času žáci reflektují svou práci včetně použití kritérií úspěchu. (sebehodnocení nebo vrstevnické hodnocení)
- Případně můžeme poskytnout individuální ZV do příští hodiny např. pomocí lepíček (popisná zpětná vazba – formativní hodnocení – hodnocení pro učení).

VI Pro které fáze E – U – R / pro které fáze Před čtením – Při čtení – Po čtení

Metoda pro fázi evokace a reflexe. Čili pro fázi před čtením a po čtení.

VII Výzkumy o účinnosti této metody

Ogle, D.M. (1986): K-W-L: A teaching model that develops active reading of expository text. Reading Teacher, 39, 564 – 570.